

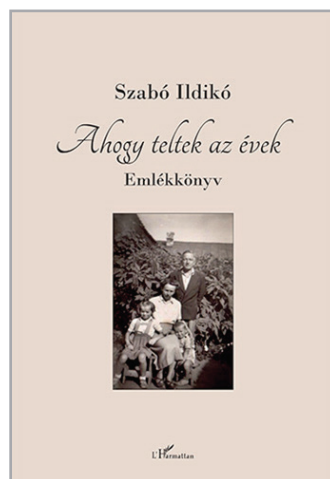
EMLÉKKÉPEK, BESZÉLGETÉSTÖREDÉKEK

Ahogy teltek az évek*

Posztumusz könyvbemutató, 2016. május 28.

Ildikót az utolsó hónapokban, napokban és órákban az éltette, hogy a könyvét befejezze: utolsó tudatos pillanatáig versenyt futott érte a halállal. Bár a Csákó Misi által bevitt laptopon már nem tudott tovább írni, mégis, azt mondhatjuk, hogy ő győzött. A könyv elkészült, az Ildikó iránti tiszteletből a L'Harmattan Kiadó által vállalt hihetetlen gyors és minőségi munka folytán. Az utolsó néhány oldal történeteit, amit Ildikó már nem integrált a főszövegbe, néhány sorrendi változtatástól eltekintve úgy hagytuk, ahogy ő tervezte. Ahol a sajtó alá rendezés részéről szerkesztői megjegyzéseket igényelt, ott az – a könyv tartalmához illeszkedve és a barátság okán is – személyes hangvétellé.

Ez a könyv, amit kezemben tartok, Ildikó önéletrajzi-szépirodalmi alkotása. Nem vagyok műkritikus, mégis megpróbálom megfogalmazni, hogy miért involválódtam a történetbe már az első mondat után. Egyszerre kordokumentum és családtörténet, egy kislány és egy felnőtt szemével, amelyben Ildikó emléket állít szüleinek, akiket rajongásig szeretett. Egyszerre szikár humorú az emberi magatartások és történetek leírásában, szigorúan dokumentatív ezek történelmi háttérében, és antropológiai részletességű a tárgyi környezet bemutatásában. Ahogy ír, szinte vele együtt tudom kézbe fogni a tárgyakat, és ujjaimmal végigsimogatni a falakat, házakat, ott vagyok vele a kertben, a poros utcákon, a döngölt földű cselédházakban, a romos kúriában, az iskolapadban, a levendulabokornál, s dobom el döbbenet gondolatban a családi kertben talált színes cserepeket, amikről utólag kiderül, hogy azok elhurcolt zsidók tárgyi maradványai voltak a mátészalkai gettónegyedben. Átélem szülei iránti szeretetét és bizalmát, s haláluk miatt érzett múlhatatlan szomorúságát és fájalmát. A szegénységet, a tisztességet, a politika betüremkedését a családi, baráti, iskolai és társadalmi környezetbe, a szocializációs mintákat és a szülőket, a kislány és testvére magatartását ebben a közegben. Vele haladok előre a tanyától, a

* Szabó Ildikó: *Ahogy teltek az évek (Emlékkönyv)*. Budapest: L'Harmattan, 2016.

EMLÉKKÉPEK, BESZÉLGETÉSTÖREDÉKEK

falun, a kisvároson át a nagyváros és a nagyvilág felé, a közben kötött szoros barátságok szélesedő hálójában, mégis sokszor magányosan, a fővárosi cselédszobai nyomorúságból az önálló családi otthonig gyermekeivel és férjével, a kényszerű pénzkereső munkától a kutató alkotásig. Látom örömeit és nehézségeit, kiállításait és kompromisszumait. Egy szép és jó könyvet tartok a kezemben. Érdeemes elolvasni.

Csanádi Mária